

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

щодо вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня «Магістр»
за освітньою програмою «Цивільна безпека» спеціальності
263 «Цивільна безпека» на основі здобутого освітнього ступеня
«Бакалавр» або вищого за нього ступеня вищої освіти

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Забезпечення соціальної, природної та техногенної безпеки
2. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах
3. Управління силами та засобами об'єкта господарювання під час надзвичайної ситуації.
4. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту
5. Надзвичайні ситуації. Прогнозування, організація та управління безпекою життєдіяльності.
6. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях.

Література

1. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посіб. / В.В. Бегун, І.М. Науменко – К., 2004. – 328 с.
2. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: «Каравела», Львів: «Новий Світ», 2002. – 328 с.
3. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] : навч. посібник : ре-комендовано МОН України / П. С. Атаманчук [та ін.]. – Електрон. текстові дані. - К. : Центр учбової літератури, 2011. – 276 с.
4. Безпека життєдіяльності: підручник. / [О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В.І. Применко та ін.] – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 448 с.

ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА

1. Основи та загальні питання електробезпеки.
2. Оцінювання безпеки електроустановок.
3. Аналіз умов безпеки в електричних мережах.
4. Заходи, що забезпечують безпеку при нормальному режимі роботи електроустановок.
5. Заходи, що забезпечують безпеку в разі аварії на електроустановці.
6. Електрозахисні засоби та інструменти.
7. Система підготовки електротехнічного персоналу.
8. Організаційні заходи щодо забезпечення безпечної експлуатації електроустановок.
9. Правила безпеки при виконанні окремих видів робіт в електроустановках.

Література

1. Правила улаштування електроустановок. – Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. – 422 с.
2. НПАОП 40.1-1.07-01. Правила експлуатації електрозахисних засобів. - Київ: Форт, 2001. – 120 с.
3. НПАОП 40.1-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. - К., 1998. – 380 с.
4. НПАОП 0.00-1.29-97. Правила захисту від статичної електрики. - К.: Основа, 1997. – 230 с.
5. Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів. Наказ Міністерства палива та енергетики України від 25 липня 2006 року №258. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за №1143/13017.
6. НПАОП 40.1-1.01-97. Правила безпечної експлуатації електроустановок.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

1. Основні принципи державного нагляду за цивільною безпекою.
2. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці.
3. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки.
4. Аудит з промислової безпеки і охорони праці.
5. Громадський контроль за охороною праці.

Література

1. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. №877-VI.
2. Положення про Державну службу України з питань праці : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 р. №96.
3. Порядок здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.11.2013 р. №824.
4. Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці: Навч. посіб. / Ткачук К.Н., Филипчук А.С., Зеркалов Д.В., Полукаров О.І., Полукаров Ю.О., Кружилко О.Є. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – 261 с.
5. Управління охороною праці : навчальний посібник для студентів спеціальності «Цивільна безпека», освітньої програми «Охорона праці» / В.В. Березуцький. – Харків : ФОП Панов А.М., 2021. – 412 с.

БЕЗПЕКА ЕКСПЛУАТАЦІЇ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД

1. Конструктивні елементи і типи будівель.
2. Спостереження за збереженням будівель і споруд у період експлуатації.

3. Проведення ремонтних робіт
4. Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю.
5. Способи обстеження і методи оцінки технічного стану будівель і споруд.
6. Оцінка пожежної, вибухопожежної небезпеки будівель та їх частин.
7. Безпечна експлуатація мостів.
8. Визначення технічного стану мостів.

Література

1. Васильченко О.В. Основи архітектури і архітектурних конструкцій: Навчальний посібник. – Харків, 2007. – 257 с.
2. Гетун Г.В. Архітектура будівель і споруд. Книга 1. Основи проектування: Підручник. [текст] – К.: Кондор, 2011. – 378 с.
3. Скрипник О.С. Безпека експлуатації будівель та споруд : конспект лекцій / О.С. Скрипник, М.Ю. Іващенко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2021. – 106 с.
4. Васильченко О.В. Безпека експлуатації будівель і споруд та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: Навч. посіб. / О.В. Васильченко, Ю.В. Квітковський, Ю.В. Луценко, О.В. Миргород. – Х.: НУЦЗ, 2010. – 372 с.
5. ДБН В.1.2-9:2021 Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека і доступність під час експлуатації.

БЕЗПЕЧНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ ІНЖЕНЕРНИХ СИСТЕМ ТА ОБЛАДНАННЯ

1. Схеми водопостачання населених пунктів та будівель.
2. Інженерні мережі систем водопостачання і їхнє устаткування.
3. Схеми каналізації населених пунктів та будівель.
4. Схеми газопостачання населених пунктів та будівель.
5. Інженерні мережі систем газопостачання і їхнє устаткування.
6. Інженерні мережі систем тепlopостачання і їхнє устаткування.
7. Системи вентиляції сучасних будівель.
8. Системи кондиціонування сучасних будівель.

Література

1. Абракітов В.Е. Курс лекцій «Безпечна експлуатація інженерних систем і споруд» (для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 – Цивільна безпека напряму підготовки 6.170202 – Охорона праці) / В.Е. Абракітов; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – 76 с.
2. Проектування мереж водовідведення стічних вод міста: навч. посіб. / [С.М. Епоян, І.В. Корінько та ін.]. – Харків: Каравела, 2004. – 124 с.
3. Тугай А.М. Водопостачання: Підручник для вузів / А.М. Тугай, В.О. Орлов. – Рівне: РДТУ, 2001. – 429 с.
4. Деркач І.Л. Міські інженерні мережі: навч. посіб. / І.Л. Деркач. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 97 с.

5. Шульга М.О. Енергопостачання міст / М.О. Шульга, І.О. Бережнов. – Київ: ІСДО, 1993. – 228 с.
6. Бережнов І.О. Улаштування і експлуатація теплових і газових мереж / І.О. Бережнов, М.О. Шульга. – Київ: НМК ВО, 1992. – 124 с.
7. Тугай А.М. Розрахунок і проектування систем водопостачання: навч. посіб. / А.М. Тугай, В.О. Терновцев, Я.А. Тугай. – Київ: КНУБА, 2001. – 254 с.

ПОЖЕЖНА ТА ВИБУХОВА БЕЗПЕКА ВИРОБНИЦТВА

1. Теоретичні основи технології пожежовибухонебезпечних виробництв.
2. Категоризація приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною і пожежною небезпекою.
3. Виробничі джерела запалювання.
4. Методика вивчення пожежовибухонебезпеки виробництва та основні напрямки пожежної безпеки.
5. Пожежна безпека об'єктів енергетики.

Література

1. Ференц Н.О., Павлюк Ю.Е. Пожежна профілактика технологічних процесів : підручник / Н.О. Ференц, Ю.Е. Павлюк. – Львів : ЛДУ БЖД, 2019. – 332 с.
2. Пелешко М.З., Бабаджанова О.Ф., Башинський О.І. Пожежна безпека агропромислового комплексу : навчальний посібник. – ЛДУ БЖД, 2017. – 204 с.
3. Михайлюк О.П., Олійник В.В., Сирих В.М. Теоретичні основи пожежної профілактики технологічних процесів та апаратів : практикум / О.П. Михайлюк, В.В. Олійник, В.М. Сирих. – Х. : НУЦЗУ, 2016. – 198 с.
4. Кусковець С.Л., Кухнюк О.М., Крук С.І., Шаталов О.С. Основи пожежної безпеки виробництв. Частина 1. Теоретичні основи забезпечення пожежної безпеки технологічних процесів виробництв: навч. посіб. – Рівне : НУВГП, 2016. – 249 с.
5. Кусковець С.Л., Кухнюк О.М., Крук С.І., Шаталов О.С. Основи пожежної безпеки виробництв. Частина 2. Забезпечення пожежної безпеки типових технологічних процесів : навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2016. – 175 с.
6. Ференц Н.О., Павлюк Ю.Е. Пожежна профілактика технологічних процесів в прикладах та задачах : навчальний посібник / Н.О. Ференц, Ю.Е. Павлюк. – Львів : ЛДУ БЖД, 2015. – 205 с.
7. Кусковець С.Л., Шаталов О.С. Пожежна безпека виробництв. Практикум : навч. посіб. / С.Л. Кусковець, О.С. Шаталов. – Рівне: НУВГП, 2014. – 207 с.

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

1. Радіаційні аварії та їх наслідки. Теоретичні основи ліквідації наслідків радіаційних аварій. Нормування радіаційної безпеки.
2. Методи та прилади радіаційної розвідки і контролю.
3. Теоретичні основи ліквідації наслідків хімічних аварій. Методи визначення та знешкодження токсичних органічних речовин.
4. Вимоги до складання оперативної частини ПЛАС для аварій на рівні «А».

5. Евакуаційні заходи при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій.
6. Методи та прилади хімічної розвідки і контролю.
7. Сутність стійкості роботи об'єктів господарської діяльності та основні шляхи її підвищення
8. Класифікація засобів захисту. Засоби індивідуального та колективного захисту. Порядок забезпечення ними населення.
9. Класифікація засобів захисту. Засоби індивідуального та колективного захисту. Порядок забезпечення ними населення.
10. Спеціальна обробка та її види.

Література

1. Кодекс цивільного захисту України. – Відомості Верховної ради України, 2013, №34-35.
2. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2007.
3. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та ін. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008. – 223 с.
4. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010. - 384 с.
5. Михайлюк В.О. Цивільний захист: Навчальний посібник. Ч.3: Цивільна оборона. – Миколаїв: УДМТУ, 2002. - 155 с.

ВИРОБНИЧА САНІТАРІЯ

1. Загальні поняття про виробничу санітарію та гігієну праці.
2. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств, до виробничих і допоміжних приміщень.
3. Повітряне довкілля та нормалізація його параметрів.
4. Вентилювання виробничих приміщень.
5. Освітлення виробничих приміщень.
6. Засоби та заходи захисту від виробничого шуму.

Література

1. Виробнича санітарія: Лабораторний практикум. / Рогач Ю.П., Луценков В.Л., Гранкіна О.В., Головін С.В. – Мелітополь: ТДАТУ, 2011. – 310 с.
2. Виробнича санітарія: Навч. посіб. / Ткачук К.Н., Каштанов С.Ф., Зацарний В.В., Ткачук К.К. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 323 с.
3. Войналович О.Б., Білько Т.О. Виробнича санітарія. Навчальний посібник. Київ, 2009. – 77 с.
4. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці Підручник / За ред. М.П. Гандзюка. – К.: Каравела, 2006. – 392 с.
5. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: Навчальний посібник. – К.: Основа, 2003. – 151 с.
6. Заїченко В.І. Курс лекцій з дисципліни «Виробнича санітарія» (для студентів 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки «Охорона праці») / В.І.

ЕКСПЕРТИЗА В ГАЛУЗІ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

1. Нормативно-технічна база проведення технічної експертизи.
2. Порядок проведення державної експертизи проектної документації на будівництво та реконструкцію виробничих об'єктів.
3. Правила охорони праці при проектуванні, реконструкції виробничих об'єктів, розробці технологічних процесів та устаткування.
4. Авторський нагляд за дотриманням проектних рішень з боку проектних організацій.
5. Завдання експертизи виробничих процесів та обладнання.
6. Порядок проведення систематичного експертного діагностування обладнання підвищеної небезпеки.
7. Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держгірпромнагляду України.
8. Експертне обстеження та оцінка технічного стану парових котлів з тиском пари не більше 0,07 МПа та водогрійних котлів і водопідігрівачів з температурою нагріву не вище 115 °С.
9. Експертне обстеження та оцінка технічного стану посудин, що працюють під тиском.
10. Обґрунтування вимог охорони праці до нових зразків машин та механізмів, для визначення їх відповідності вимогам з охорони праці.

Література

1. Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки // Постанова КМУ від 26.10.2011 р. №1107.
2. Про затвердження Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки // Постанова КМУ від 26.05.2004 р. №687.
3. Методика проведення Державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці // Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.09.1994 р. №95.
4. Про затвердження форм висновків експертизи // Наказ Міністерства економіки України від 31.12.2021 р. №1191-21.
5. Склад та зміст проектної документації на будівництво // ДБН А.2.2-3-2014.

РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, АВАРІЙ ТА ЗАХВОРЮВАНЬ

1. Обов'язки та дії роботодавця з організації і проведення звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві.
2. Обов'язки та дії роботодавця з організації і проведення спеціального розслідування нещасних випадків на виробництві.
3. Характеристика професійних хвороб та причин їх виникнення в Україні.
4. Особливості організації і проведення розслідування та обліку професійних захворювань, отруєнь
5. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин

Література

1. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: навч. посіб. / В.Л. Филипчук, К.Н. Ткачук, О.С. Печніков [та ін.]. – К.: Основа, 2016. – 304 с.
2. Охорона праці в галузі [Текст]: навч. посібник для студ. техн. спец. вищих навч. закл. / О.С. Протоєрейський, О.І. Запорожець; Національний авіаційний ін-т. - К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. - 268 с.
3. Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 5-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2011. – 295 с.
4. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
5. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. №337.
6. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 р. №270.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Варіант фахового вступного випробування складається з тестової та репродуктивної (не тестової) частин.

Тестова частина включає 50 завдань, кожне з яких містить варіанти відповідей, з яких тільки один правильний. Правильна відповідь на тестове завдання (1-50) оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, які вступник може отримати за тестову частину становить 50 балів.

Репродуктивна частина (завдання 51-54) складається з чотирьох задач (завдань) відповіді на які необхідно надати у розгорнутому вигляді, проявивши компетентність, здобуту за попереднім освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем). Залежно від наповненості змісту відповіді та ступеня розкриття питання (вирішення завдання), репродуктивна частина фахового випробування оцінюються за такими критеріями:

- завдання (51-52) оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів;

- завдання (53-54) оцінюється за шкалою від 0 до 15 балів.

Максимальна кількість балів, які вступник може отримати за завдання репродуктивної частини фахового випробування складає 50 балів.

Максимальна кількість балів, які вступник може отримати за надання відповідей за тестову та репродуктивну частини фахового випробування складає 100 балів.

Підсумкова оцінка (результат) за фахове вступне випробування (за шкалою від 100 до 200 балів) розраховується за формулою

$$РФВВ = 100 + x + y_1 + y_2 ,$$

де x – сума балів за завдання 1-50 (тестова частина);

y_1 – сума балів за завдання 51-52 (завдання за шкалою від 1 до 10 балів);

y_2 – сума балів за завдання 53-54 (завдання за шкалою від 1 до 15 балів).

Мінімальна позитивна оцінка (подолання порогу «склав / не склав») за фахове вступне випробування складає 120 балів. Особи, які отримали на фаховому вступному випробуванні менш ніж 120 балів (не подолали поріг «склав»), позбавляються права на участь у конкурсі за освітньою програмою.

Гарант освітньої програми,
к.т.н., професор

Юрій РОГАЧ

Декан факультету АТЕ
к.с.-г.н., доцент

Ірина ІВАНОВА